

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an. 10 coroane " " " " pe 1/2 an. 5 " " România și străinătate pe an 14 franci " " " " " pe 1/2 an 7 "	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiuni al ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografeii diec. în Caransebeș
---	---	--

Sinodul eparhial

al diecesei gr. or. rom. a Caransebeșului, perio-
dul X, sesiunea II, convocat la Caransebeș pe
Dumineca Tomei, 12 Aprilie 1898.

Ședința IV

ținută în 14. Aprilie 1898, la 4 ore după amiază.

Președinte: Prea Sântia Sa Domnul Episcop
diecesan Nicolae Popoa.

Notariu: Ioan Marcu.

Protocolul ședinței a III-a nefiind redactat

Autenticarea lui se amână pe ședința
procsimă.

Presidiul prezentează:

Raportul delegațiunii congresuale în cauza des-
părțirii ierarhice.

Se predă comisiunii speciale.

Comisiunea petiționară prin raportorul ei Dr.
Nicolae Popoviciu referă asupra rugării preotului
Ioan Oprea din Doman pentru un ajutoriu anual.

Rugarea se transpune Consistoriului
diecesan spre rezolvire.

Acelaș raporteză asupra arătării episcopiei
din comuna Comoriște contra fostului președinte al
comitetului parohial Iacob Molin, pentru mai multe
iregularități.

Arătarea se transpune Consistoriului
diecesan spre competentă afacere.

Acelaș raporteză asupra rugării preotului din
comuna Bogoltin Alesandru Muntean pentru ajutoriu
anual.

Se transpune Consistoriului diecesan
spre a se lua în considerare după puțință.

Acelaș raporteză asupra rugării preotului Ale-
sandru Blașiu din Pojejena pentru a se efeptui o
colectă în favorul edificării bisericii din Șușca.

Rugarea se transpune Consistoriului
diecesan spre competentă rezolvire.

Acelaș raporteză asupra rugării mai multor
locuitori din Uzdin, ca să se rezolveze recursul dat în
contra alegerii lui A. Veliciu de episcop.

Rugarea se transpune Consistoriului
diecesan spre rezolvire.

Comisiunea specială prin raportorul ei Dr.
George Popoviciu referă asupra concludului congre-
sual referitoriu la susținerea împărțirii vechi a cercurilor
pentru alegerea deputaților congresuali în diecesa
Caransebeșului.

Concludul congresual se ia la cunos-
cintă

Acelaș raporteză asupra raportului Consisto-
riului diecesan în cauza sesiunilor parohiale ocupate
de greco-catolici.

Sinodul eparhial îndrumă Consistoriul
diecesan a face pașii necesari în privința
sesiunilor ocupate de greco-catolici, con-
sultând în această afacere bărbați de spe-
cialitate.

Acelaș raporteză asupra raportului Consisto-
riului diecesan în obiectul ajutoriului de stat luat pe
sama preoților, și propune următoriu proiect de conclud:
„Sinodul accentuează și de astă dată vederile
sale anterioare enunciate în concludese din anii 1896
și 1897.”

Deputatul Dr. Stefan Petroviciu face următoarea
contrapropunere:

„Considerând, că guvernul pe de o parte a denegat
ajutoriu de stat unora dintre cei prezentați din
partea Consistoriului spre ajutorare, de altă parte au
acordat ajutoriu unor preoți, pe cari Consistoriul nu-i
prezentase spre ajutorare, prin urmare că guvernul la
acordarea ajutoriului de stat ignorează considerați-
unile curat bisericesci, și prin această subsapă vaza
auctorităților bisericesci și disciplina indispensabilă
bisericii,

„Sinodul îndrumă Consistoriul să remonstreze în
contra procedurii guvernului, declarând categoric, ca
dacă guvernul va rămâne pe lângă modul de ajuto-

rare de până acuma, Consistoriul nu poate accepta ajutoriul.

„Sinodul îndrumă totdeauna Consistoriul a interzice preoților sub pedepsă disciplinară a primi ajutoriu de stat cu ocolirea Consistoriului diecesan, direct dela guvern“.

Punându-se la vot acesta contrapropunere cade, și astfel se decide :

Sinodul accentuează și de astă dată vederile sale anterioare enunțate în conclusele din anii 1896 și 1897.

După acestea ședința procsimă se anunță pe mâine zi la 10 oare a. m., iar cea prezentă se închide.

Ședința V

ținută în 15 Aprilie 1898 la 10 ore înainte de amezăzi

Președinte : Pre Sântia Sa Di Episcop diecesan Nicolae Popea ; notariu : David Tertaloga.

Se citește și se autenticează protocolul ședințelor a III și a IV.

Presidiul prezintă :

a) Rugarea deputatului George Ioanoviciu pentru concediu pe întreaga durată a sesiunii prezente.

Concediul cerut se acordă.

b) Raportul Consistoriului diecesan despre reprezentarea sa către dieta țerii în obiectul proiectului nou de lege referitoriu la salarisarea preoțimeii noastre.

Sinodul declară cauza această de urgentă și o pune sub pertractare imediat.

La propunerea deputatului Dr. Alecsandru Mocsonyi :

Sinodul ia comunicatul Consistoriului diecesan cu vic plăcere la cunoștință. Totodată sinodul exprimă dorința, că dacă proiectul acesta va deveni lege și prin urmare s'ar ivi necesitatea de a se precisa ținuta bisericii față cu noua situațiune, la ce numai congresul național este competent, pentru cazul acesta și la timp potrivit să se convoce un congres extraordinariu. Acest conclud se înainteze Pre Venerabilului Consistoriu metropolitan.

Comisiunea scolară prin raportorul ei Ioan Pinciu referă asupra rugării lui Nicolae Berdac și a conșoților din Bocșa-montană, în carea se roagă, ca sinodul să dispună rezolvarea grabnică a rugării comitetului parohial din Bocșa-montană referitoare la deschiderea clasei a II-a.

Se derivă Consistoriului spre competență afacere.

Comisiunea bisericăscă prin raportul său Dr. George Popoviciu referă asupra rugărilor lui Acsentie Muntean și a învățătorului Lazar Ciorman din Dognecea date contra preotului de acolo Lazar Bălean.

Se transpune Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Acelaș referă asupra rugării comitetului parohial din Deliblata pentru cedarea arândeii dela jumătatea de sesiune parohială administrată de Consistoriul diecesan, în folosința comunei bisericăscii de acolo.

Se derivă Consistoriului diecesan.

Acelaș referă asupra petițiunii preotului Nistor Onciu din Uzdin, în care se roagă a se dispune, ca să se finalizeze procesul său contra capelanului său Onoriu Conopan, carele îl scurtă în venitele parohiale.

Se transpune Consistoriului diecesan spre rezolvire.

Acelaș referă asupra propunerii deputatului Ioan Pinciu referitoare la combaterea nazarenismului. După o desbatere mai amănunțită sinodul în conformitate cu propunerea comisiunii decide :

Se transpune Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Comisiunea spețială prin raportorul Dr. George Popoviciu referă asupra propunerii Consistoriului diecesan, ca pe intravilanul reședinței vechi episcopăscii să se zidescă un edificiu corespunzătoriu trebuințelor Societății comerciale Severineana și face următoarea propunere : „Propunerea Consistoriului diecesan referitoare la zidire, nefiind rentabilă nu se încuviințează. Față de această propunere deputatul Traian Barzu face următoarea contrapropunere :

Reședința episcopăscă cea vechie să se adapteze cu spese de cel mult 8000 fl pentru trebuințele „Severinenei“ având adaptarea a se efectui în conțelegere cu Direcțiunea Severinenei și cu comisiunea sinodală constătătoare din deputații : Teodor cav. de Seracin, Dr. George Popoviciu și Titu Hațeg.

Punându-se acesta contrapropunere la vot se primesce și astfel se decide.

Reședința episcopăscă cea vechie se adapteze cu spese de cel mult 8000 fl pentru trebuințele „Severinenei“ având adaptare a se efectui în conțelegere cu Direcțiunea Severinenei și cu comisiunea sinodală constătătoare din deputații : Teodor cav. de Seracin, Dr. George Popoviciu și Titu Hațeg.

Acelaș referă asupra raportului Consistoriului diecesan în obiectul concl. sinodal Nr. protocolar 66 ex 1897. referitoriu la cererea sinodului protopresbiterial al Caransebeșului, ca să se înființeze o cassă de păstrare, diecesană, și respective asupra propunerii consistoriale, ca Consistoriul diecesan să fie autorizat a primi depuneri dela comunele bisericăscii, cari vor voi să-și depună banii lor în cassa diecesană. Sinodul în conformitate cu propunerea comisiunii speciale decide

Sinodul încuviințează în principiu propunerea consistorială. Totdeauna însărcin-

ză consistoriul diecesan a veni la sinodul procsim cu propuneri concrete în privința modalității de fructificare a depozitelor din cestiune.

Acelaș referă asupra raportului delegațiunii congresuale în afacerca despărțirilor ierarhice.

Raportul delegațiunii congresuale se ia la cunoștință.

Acelaș referă asupra rugării profesorului de muzică Antonie Sequens, ca să i-se deie dreptul la pensie în sumă de 800 fl., și propune: Sinodul nu încuviințează cererea, ci susține concludul său Nr. 72 ex 1897.

Față de această propunere deputatul Dr. Stefan Petroviciu face următoarea contrapropunere:

„Sinodul respinge cererea petentului de a i-se acorda cuincuenalul cerut deoarece denumirea lui a urmat cu lipsirea de acest favor și de pretensiune la relutul pentru cortel.

„Considarând însă, că petentului, care este dotat cu un salariu anual în suma rotundă de 800 fl., prin dispoziția cuprinsă în §-ul 13 litera a) a statutului nou de pensie Nr. 60 din 1895 adecă prin limitarea de o diferență minimală a cifrei categorice i-s'a cauzat o scurtare, carea colidează cu ecuitatea și cu un favor mai mare, ce-l avuse petentul pe temeiul motivului de mai nainte: Sinodul pentru a trece pe petent în categoria a îndreptățiților la pensie redică salariul profesorului Antone Sequens dela 800 la 812 și Consistoriul diecesan este însărcinat a liquida profesorului Antonie Sequens salariul acesta începând din 1. Ianuariu 1898 iar în privința drepturilor și datorințelor dânsului față de fondul de pensie a procede conform acestui conclud“.

Punându-se această contra propunere la vot, ea cade și așa sinodul decide.

Sinodul nu încuviințează cererea, ci susține concludul său Nr. 72 din 1897.

Acelaș referă asupra propunerii deputatului Ioan Pinciu referitoare la ținerea unui parastas pentru fericitul episcop Ioan Popasu din incidentul aniversării a 10 a morții sale, și la adunarea și edarea tuturor pastoralelor lui în favorul fondului Ioan Popasu. Sinodul în conformitate cu propunerea comisiunii dedice:

Sinodul eparchial invită Consistorul diecesan a dispune să se țină în drecesă întreagă la 5/17 Faur 1899 parastas pentru fericitul episcop Ioan Popasu.

Cu privire la culegerea și tipărirea cnvântărilor păstorale a le fericitului episcop, se recomandă consistoriului diecesan încât este executabilă.

Acelaș referă asupra propunerii Consistoriului diecesan referitoriu la planul corpului profesoral dela institutul padagogic pentru înființarea și susținerea de cursuri paralele la institutul pedagogic pentru învățătoare și în numele comisiunii speciale propune:

„Deoarece bugetul diecesei nu este capabil de a suporta spesele încopciate cu instituirea și susținerea claselor paralele pentru elevele dela institutul pedagogic și în special retribuțiunea puterilor didactice, în care privință planul subșternut de altmintrelea nu cuprinde nici un proiect pozitiv, de altă parte în vederea, că numărul elevelor în proporția de institutore sistemisate în diecesă este atât de neînsemnat încât crearea claselor paralele nu se impune ca o necesitate imperativă

„Sinodul deocamdată nu încuviințează instituția proiectată.“

Deputatul Titu Hațeg face contra propunerea, ca să se primească planul corpului profesoral dela Institutul pedagogic înființându-se clase paralele pentru învățătoare.“

După ce în această cestiune iau cuvântul mai mulți deputați, punându-se la vot contra propunerea deputatului Titu Hațeg se primesce și așa sinodul decide

Să se înființeze clase paralele pentru eleve la institutul pedagogic conform planului corpului profesoral.

Notariul Dr. Traian Badescu citește conspectul competențelor de diurne și viatice a le deputaților sinodului din anul acesta în sumă de 1129 fl. 95 cr.

Suma de 1129 fl. 95 cr. se votează.

Terminându-se agendele sinodului la propunerea presiului se decide ca:

Protocolul ședinței actuale să se autentice în 16-lea aprilie a. c. la 10 oare antimeridiane prin acei deputați sinodali, cari se vor afla în Caransebeș, spre care scop să se prezinte la ore defiptă în sala comunității de avere, în care s'au ținut ședințele sinodului.

Fiind pertractate toate obiectele prezentate sinodului eparhial Pré S. Sa se adresază către membrii sinodului cam cu următoarele:

Cu ajutorul lui Dzeu am ajuns la finea pertractării tuturor obiectelor sinodale și toate s'au pertractat bine, în bună înțelegere afară de unele obiecte pertractate în ședința de astăzi, la cari mi s'a părut spiritele mai agitate, mai cuprinse de animosități. Să ne ferim Dlor de animosități la pertractarea actelor noastre publice bisericesci; cu toate acestea cred, că suntem în drept a zice, că lucrările a decurs în bună înțelegere, în pace, și putem zice, în dragoste. Se deie Dzeu, ca dragostea pururea să domnească în inimile noastre spre binele bisericii noastre naționale! Multă-mesc pentru zelul și tactul bun, ce l'ați dovedit în decursul pertractărilor și doresc, ca în sănătate să ajungeți acasă, luminând și deșteptând, precum am mai zis, pe credincioșii noștri ca nisce adevorați apostoli, ferindu-ne de indiferentism. Cu acestea declar sesiunea a II-a periodului 10 a sinodului eparhial de închisă.

La aceste părintesci cuvinte a le Pré Sântiei Sale, deputatul George Martinescu în numele sino-

dului eparhial aduce mulțămintă. Pre Sântiei Sale pentru corectă și înțeleptă conducere a sinodului, dorindu-i sănătate.

După acestea deputații în urări de „să trăescă” la adresa Pre Sântiei Sale se depărtează din sala ședințelor.

Sinodul arhidiecesan

Sinodul arhidiecesan deschis în Dumineca Tomii s'a încheiat Sâmbătă, adică după șapte zile de activitate.

Din raportul general al consistoriului se vede, că s'an luat măsurile de lipsă pentru a se sărbători în mod demn a 25 aniversare a fericitului Arhiepiscop și Metropolit Șaguna, — s'au îndeplinit cele mai multe protopopiate vacante, — s'au dat ajutoare pentru ameliorarea salarelor învățătoresci, pentru cateheții unor biserici și școale sărace. S'au împărțit de pensii văduve și orfani și s'au dat ajutoare pentru învățacei sodali și măestrii.

Din raportul senatului bisericesc se vede, că statul personal al clerului constă din 960 persoane. S'au săvârșit 30 chirotoniri și 4 chirotesiri. Numărul sufletelor în arhidiecesă e 735.640, cu o creștere din anul 1896 de 2.353 suflete, dintre cari 27.5% sciu cetii și scrie. Căsătorii s'au încheiat 4623, din acestea 83 fără binecuvântare bisericească, iar 399 sunt mixte. Treceți religioase la biserica noastră 599 de casuri, dela noi la alte biserici 228. Parohii vacante sunt 112. Biserici noi s'au redicat 6. — Profesori la institutul teologic sunt 4. Auzitori de teologie au fost în anul școl. 1896/7 59. Esamen de calificățiune au făcut 18. Procese matrimoniale s'a pertractat numai 1. (Vom continua).

Sinodul eparhial aradan

După o lucrare intensivă de șese zile Vineria trecută s'a încheiat sinodul eparhial aradan, — după ce și-a terminat toate agendele avisate la competența sa prin dispozițiunile statutului organic pentru sesiunea anului curent.

Lucrările meritorie ale sinodului s'au început cu raportul comisiunei bisericesci asupra rapoartelor Consistoriilor dela Arad și Oradea-mare despre activitatea dezvoltată de senatele bisericesci pre terenul administrativ bisericesc. Din rapoartele acestor senate s'a constatat, că poporul înaintează în simțul de pietate creștinească și în alipirea sa către biserica mamă. Ca dovadă despre aceasta ne servește cu deosebire multele dăruiți făcute de credincioșii bisericii noastre de pe teritoriul ambelor Consistorii pentru scopuri bisericesci, precum și faptul, că or-

ganele și corporațiunile din parohii din an în an funcționează tot mai regulat și cu mai mult succes. Pre basa acestor rapoarte, sinodul a dat Consistoriilor înviațiunile de lipsă pentru continuarea pașilor necesarii întru ridicarea simțului de pietate creștinească și preste tot pentru o dezvoltare cât mai succasă pe acest teren.

Din raportul comisiunei școlare asupra celor raportate despre starea școalelor noastre și despre activitatea dezvoltată pre terenul școlar de ambele Consistorii în anul trecut, — s'a constatat, că atât frecuentațiunea școlară, cât și mersul instrucțiunii preste tot înaintează. Frecuentațiunea școlii în decursul anului trecut s'a ameliorat și în total s'a ridicat preste suma de șeptezeci procente din suma pruncilor obligați a cereța școala cotidiană. În punctul acesta notăm, că frecuentațiunea școlară în comunele mai mari între-ce cifra de 90 procente.

Cu privire la proiectul de lege pentru întregirea dotațiunii preoțimeii, și respective la ameliorarea dotațiunii preoțimii, sinodul se pronunță în contra acelor dispozițiuni și tot odată roagă pe Prea Sântia Sa Domnul Episcop, ca în conțelegere cu ceilalți Prea Sântiți Arhieriei ai bisericii noastre, să întrevină cu toată energia la locurile competente pentru de a se esopera modificarea dispozițiunilor dănoase pentru biserica noastră națională.

Iară spre scopul regulării și ameliorării dotațiunii preoților, ca clerul nostru să nu fie avisat la ajutoriul oferit sub astfel de condițiuni grave și dănoase pentru interesul comun bisericesc — se îndrumă ambele Consistorii a esmite câte o comisiune constătătoare din protopresbiter și câte un membru mirean cu însărcinarea, ca în decursul anului curent:

a) să erueze și constate în fiecare parohie cu ascultarea preotului, și a comitetului parohial, emolumentele și venitele preoțesci după valoarea reală a acelor și adică venitul pământului după calculul rotund al arenzii, ce s'au plătit în comună în 5 ani ultimi, iar birul și celelalte prestațiuni după valoarea reală socotită pe basa calculului rotund a 5 ani ultimi.

b) Să erueze și constate mijloacele de venit ale bisericii din parohii.

c) Acolo unde dotațiunea preotului nu ar ajunge la minimul prescis, a încerca cu comitetul și sinodul parohial întregirea dotațiunii cel puțin la minimul prescis.

d) Acolo, unde nu s'ar putea efectui întregirea — cu ascultarea reprezentanților acelor comune bisericesci, a combina și a face propunere pentru reducerea parohiilor, și împreunarea mai multor comune bisericesci în o parohie amăsurat principiilor indegetate în conclusele congressuale din 1870 Nr. 66 și 77.

Comisiunile vor avea în fiecare comună parohială despre cele îndeplinite a lua protocol, care

subscris de comisiune, de preot și de reprezentanții comunei bisericesci se va înainta Consistoriului concerned.

Iară consistoarele despre rezultatul obținut vor avea îndată a raporta sinodului ordinaru următoru și a face eventualele propuneri provocate de interesul bisericii și necesitățile locale.

Cu privire la cestiunea, pusă în curgere din partea congresului nostru național-bisericesc, de a se înființa o Episcopie în Timișoara, și respective până la realizarea acestei idei de a se înființa un Consistoriu în Timișoara, — la propunerea comisiunii organizatoare, sinodul în unanimitate a luat concludul, că spre scopul înființării Episcopiei și respective a unui Consistoriu în Timișoara se învoiesc a se dismembra de la jurisdicțiunea eparhiei Aradului cele patru protopresbiterate din Bănat, — rămânând ca asupra celor ulterioare să se pronunțe atunci, când cestiunea înființării Episcopiei, și respective a unui Consistoriu în Timișoara, va ajunge în stadiul de a se putea realiza.

Cu privire la concludul luat în anul trecut de a se înființa în Beiuș un alumneu, sinodul, în considerarea, că din cauza recoltei rele a anului trecut nu s'a putut escrive colectă pentru promovarea acestui scop — roagă pe Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Ioan Mețianu, ca să inițieze această colectă la timp oportun; și tot de odată la propunerea Prea Sântiei Sale, decide, ca pentru procurarea unei case în Beiuș pentru acest scop să se anticipe din fondurile diecesane o sumă oare care ca împrumut.

Din rapoartele comisiunii episcopesci asupra stării și administrațiunii fondurilor și fundațiunilor diecesane sinodul a constatat, că averea diecesei crește. În special s'a constatat o frumoasă creștere la fondul preoțesc, carele cu finea anului trecut s'a ridicat la cifra de preste 300.000 fl.

În ședința din urmă a sinodului eparhiei, ținută Vineri după ameazi, au fost aleși în senatul bisericesc al Consistoriului părintii protopresbiteri: *Constantin Gurban* și *Dr. Traian Puticiu*, iar asesor referinte în senatul școlariu a fost ales părintele *Vasilie Mangra*.

(După „Bis. și Școala“)

Istorieare religioase morale

Epifaniu era om plin de bunătațe și compătimire, încât se lățise vestea de bunătațile și darurile, ce le făcea celor lipsiți. Odată era într'o călătorie și doi cerșitori aflară despre aceasta și se hotărîră să nu lase nefolosită ocaziunea spre a câștiga câteva părăle nemuncite. Spre scopul acesta se folosiră de un viclesug, și adecă: unul dintre ei se se culce culce la marginea drumului, ca să-l socotească lumea de mort și așa și făcură, . . . celalalt

se puse pe bocete și lamentări, căci îi murise prietenul cel mai bun, lovit de o moarte năprasnică, și n'are nici o para frântă, ca să-l îngroape, amăritul de el! . . . Epifanie îl mângăia: să nu plângă, D-z-u grijesce de tot sufletul creștinesc și-l va ajutara și pre asta cum a ajutorat pe sermanul Lazar. . . și în fine îi dădu și părăle de înmormântare. De îndată ce plecă Epifanie strigă viclesugul cerșitoru prietenului său: „Școală prietene, bani avem, — poți să te ridici, căci el s'a dus! . . . dar soțul nu se mai mișcase, căci într'adevăr murise.

„Gura dreptului vorbește înțelepciune, și limba lui grăește dreptate“. Psalm. 37.

*

Tiranul Dionisie dela Siracusa avea nu curtean pe lângă sine cu numele Damocle; și asta ca toți curtenii lingușa pre Dionisie și îl fericirea, că: e bogat, încungiurat de glorie și mărire, că are castele feerice și toate în abundență. . . și că om fericit ca Dionisiu nu există. Regele însă îi zise: „Dacă îți este atât de seducătoare și de dragă viața mea, n'ai voi tu, Damocle iubite, să încerci și să esperiezi cât sunt eu de fericit și că ce zile bune și fericite am eu?“ El respunse, că s'ar învoi bucura să facă o încercare. Atunci dispuse regele și-l puse în sala de audiență pe un tron de aur, care avea perini moi și cu măestrie lucrate, masa încărcată de pocale aurite cu vin spumegătoru și tăcămuri de argint cu felurite bucate alese. Pe lângă masă erau o sumedenie de servitori pregătiți să-i servească, și mai era și o bandă de musicanți, cari toți se nisuiu a delecta pe prea-fericitul Damocle, carele se și considera de cel mai fericit om pe lume. Dar tocmai când ajunsese fericire lui la culme îi strigă regele: „Damocle ian privesce d'asupra ta!“ Și ce văzdu? Sus la grindă stătea aninată o sabie grea și foarte ascuțită și atârna într'un fir de păr de cal și era cu vârful îndreptată spre creștetul lui Damocle încât în tot momentul putea să se rupă părul și sabia să-i despice capul. La vederea ăsteia îi trecu pofta de mâncare și bătură și glorie și mărire, și rugă pe Dionisiu să-i permită a fugi d'aci, căci o fericire de felul acesta nu-i trebuie.

„Iar celor tricoși și necredincioși și pecătoși și uci-gași și curvari și fermecători și închinători de idoli, și tuturor celor mincinoși; partea lor va fi în locul ce arde cu foc și cu piatră pucioasă; care este moartea cea de a doaua“. Apoc. 21. 8.

Iulian împăratul Romanilor se numia și „Apostatul“, căci ajungând împărat părăsi legea creștină și trecu la păgânism. Și acest împărat apostat folosind mai forța, mai viclesugul se nisuiu a introduce iarăș păgânismul în lume, ba în vanitatea sa se lăuda, că în parte i'a și succes. Ca consilieriu intim în ale păgânismului avea pe un anume Libanius, și acesta întâlnind odată pe evlaviosul

Atanasiu îl întreabă ironice: „Ce mai are de gând să facă fiul lemnariului în aste timpuri de grea cercare pentru legea inventată de densus?” „Dapoi ce să facă, e ocupat cu întocmirea unui cosing pe sama împăratului!” îi răspunde creștinul, și nu după multe zile veni vestea, că Iulian a căzut în resbelul pornit contra Parților.

„Căci scim pe cel ce a zis: Răsbunarea este a mea, eu voi respălți zice Domnul!” — Evrei, X. 30.

Cuvioșă este folositoare

Un tată temătoriu de D-zeu zăcea pe patul morții și avea consoată și copii și ăștia plângeau și nu voiau să se mângăe. Dar înțeleptul om voia să-i mângăe într'un chip și le zise: „Nu vă întristați pentru pierderea mea, căci eu, vă las o comoară neprețuită, e într'o ladă din camera din curte, dar să n'o deschideți pân' ce voi închide ochi!” D'abia-l petrecură pân' la mormântul rece, și atât consoața cât și copiii alergară cu neastâmpăr în camera sciută spre a descoperi comoara moștenită dela reposatul. Dar când se deschise lada, vai ce decepțiune! Afară numai o carte numită s. scriptură, o cruce și o năframă mai întreagă galbină de vechime și lacrimi șterse, și în aceasta era învaluită o carte de rugăciune. Și erau tare amăriți de descoperirea asta fatală. Dar în fine mama le zise: „E degetul d-zeesc, fiilor, căci priviți: s. scriptură e cuvântul D-zeului nostru și apoi crucea e Isus cel ristignit, iar cartea de rugăciune e mângăierea noastră... și de veți urma acestora veți primi binecuvântare și veți fi întru toate îndestulați!”

„Căci deprinderea trupească puțin folosește; iar cuvioșia este folositoare spre toate, având făgăduința vieții acestei de acum și a celei viitoare“ (I. Tim. 4, 8).

De ce este D-zeu?

Hiero, un rege păgân, zise odată către Simonides cel renumit ca înțelept al lumii: „Spune-mi ce este Dzeu?” — Iar înțeleptul răspunde: „Dă-mi o zi de cugetare și-ți voi spune!” — Dar ziua se sfârși și regele cerea răspuns. „Dăm două zile de cugetare și-ți voi răspunde!” — Dar trecură, și regele cerea cu insistența un răspuns, dar Simonides îi zise: „Dăm ca timp de cugetare patru zile și apoi voi cânta să-ți răspund!” și așa a tot decurs treaba și înțeleptul tot duplica zilele, iar dela o vreme regele perdă rebdarea și ceru ori și cum răspuns, și îi zise înțeleptul: „Cu cât mă trudește mai mult să judec asupra acestei chestiuni, cu atât mai puțin pricep!”

„Și scim, că Fiul lui Dumnezeu a venit și ne-au dat pricepere, ca să cunoaștem pe cel adevărat, în Isus Cristos fiul lui. Acesta este Dumnezeu cel adevărat și viața vecinică.“ — I. Ioan V. 20.

Trad. de Sinesiu Bistrean

Un răspuns

Din o scrisoare lungă a dlui Ioan Grozăvescu, preot gr. or. rom. în Cireșa, datată din Aprilie 1898, publicăm drept răspuns la un articol publicat în foaia noastră, următoarele:

În numărul 11 al prețuitei Foi Diecesane, în raportul despre ținerea sinodului protopresbiteral al tractului Caransebeș, mă ved atacat, într'un mod de totului aspru, la care atac, după cum cred, prin purtarea mea de până acuma, nu am putut da ansă.

Mi-se face imputarea, că în școala comunală de aici în ce privește studiul religiunii aș fi propus numai rugăciuni; sunt întrebat apoi, că prin astfel de purtare mulțămesc superiorilor mei pentru favorurile, ce mi-s'au făcut pe când eram în școală?

Ierte-mă dl raportor, dacă îi spun, că sau n'a înțeles ce s'a cetit în sinodul protopresbiteral, sau că numai eu trupul a fost acolo; pentru că la esamenul de aici P. Ou. D. protopreshiter a fost însoțiti de M. Ou. D. preoți din Ohababistra și Glimboca, cari cu toții au pus întrebări școlariilor, nu însă precum s'a scris în Foaia Diecesană numai din rugăciuni, ci și din Catechis și cântarea bisericească, ceea ce, așa cred, se va fi cetit și în sinodul protopresbiteral.

Adeverat, că nu s'a propus religiunea așa, cum ar trebui să se propună, pentru ca să se ajungă scopul dorit, și acesta din cauza, că abia 4—5 copii au cercetat școala, și și aceștia iarăș foarte neregulat; chiar în ziua esamenului cu străjării s'au adus vre-o câți-va copii la școală.

Manuale de religiune nu am avut de loc, așa că și puținii, cari au cercetat școala, numai din ceea ce li-s'a spus din gură au putut cuprinde câte ceva; în sfârșit e de ajuns să amintesc împrejurarea, că în decurs de 12 ani în Cireșa școala regulată nu s'a ținut, pentru că învățătorul, care a fost, nu s'a prea interesat de școală; iar azi, când comuna ar avea învățătoriu consciu de chemarea sa, lucrurile stau tot ca mai înainte, deși pe cât seiu eu aretări s'au făcut destule. Că de ce autoritățile competente nu se folosesc de remediul legal, aceea nu e treaba mea.

Ce privește aserțiunea, că nu sunt mulțămitoriu mai marilor mei, răspund, că nu corespondentul Foi Diecesane, ci alții cu mult mai chemați au dreptul să judece dacă sunt ori nu vrednic de favorurile, ce mi s'au făcut. Verdictul acelora îl voi cunoaște totdeauna de adeverat și mă voi pleca înaintea lui....

Varietăți

Dar prețios. Doamna Elisaveta Marin din Caransebeș, condusă de evlavie și dragoste către casa Domnului, a dăruit pe sărbătorile sântelor Pasci bisericei noastre din Icloda următoarele reccivite bisericesci:

1. Mormântal Domnului executat foarte frumos.
2. Un steag de mătăsa cu icoanele: sta Maria și Arhangelul Mihail.
3. 1 cruce mare de lemn și 4 steșnice pentru ministranți.
4. 5 stihare pentru copiii ministranți.
5. Măsaie de catifea roșie pentru prestol și încă un măsaie alb tot pentru prestol.
6. 1 Măsaie de catifea pentru scaunul evangheliei.
7. 1 Măsaie pentru mormântul Domnului.
8. 1 Măsaie pentru măsuța de botezat.
9. 1 Cădelniță.

10. 1 Epitrafir pentru preot.
11. 1 Cruce de mână de argint de china.
12. Icoana învierii.
13. 1 Candelă de bronz
44. 1 Apostol
15. 16 lumini mari, pentru fiecare pantlică și floare, și 34 de lumini mai mici.
16. 12 prescure, 1 sticlă de unt de lemn, tămâie și smirnă.

Aceste obiecte prețioase s'au sfințit în Dumineca Floriilor, fiind de față donătoarea și o mulțime mare de credincioși, cari cu mic cu mare a alergat, ca se vadă pe binefăcătoarea bisericii lor.

Actul sfințirii a decurs în un mod înălțătoriu. După finirea utreniei, părintele Ioan Gherga a săvârșit sfințirea obiectelor donate și apoi prin o cuvântare ocazională bine potrivită a arătat însemnătatea actului, mulțămind donatoarei și îndemnând credincioșii sei a lua pildă bună dela dânsa. Corul de băeți a intonat apoi: „La mulți ani“.

Sub decursul liturgiei preotul slujitoriu a făcut rugăciunile obicinuite atât pentru donatoare, cât și pentru membrii familiei ei: vii și morți.

Credincioșii adânc mișcați de marea binefacere, de care fu părtașă biserica lor, au mers apoi la locuința preotului, unde prin Ioan Radu au exprimat donatoarei mulțămirea lor.

Dumnezeu se pomenească pe evlavioasa creștină Elisaveta întru împărăția sa!

Mulțămirea publică. Cu ocaziunea sântelor sărbători ale învierii unii dintre creștinii noștri aducându-și aminte de cuvintele: „Sântesce Doamne pe cei ce iubesc frumuseța casei Tale“, au făcut bisericii de aici următoarele daruri: Epitropul Marcu Moisescu cu fratele seu Păun au dăruit bisericii un policandru în preț de 65 fl. Locuitorii și actualul primar din Cireșa Ioan Mageriu au dăruit o cădelniță în preț de 10 fl., iar primarul din comuna Zăvoiu Apostol Florei a dăruit o candelă în preț de 8 fl. pentru icoana maicii Domnului. Pelângă aceste având biserica lipsă de haine negre la îndemnul subscrișului preot s'au cumpărat un rînd de ornate la cari au contribuit următorii: Ioan Grozăvescu preot 1 fl. Avram Magariu codrean la com. de avere 1 fl. Ioan Flecea 50 cr. George Ferindescu, Apostol Florei, Trandafir Flecea, Ioan Cerpaz, Gravidă Tuștean, Mihuț Florei, Ivante Bunei, Antonie Bunei, Serafin Bunei, Mihail Olariu, Loghin Bauceu, Afion Ursulescu, Rusalin Sêrbu, Samfir Boldea, Luca Boldea, Ioan Mageriu, Avram Mageriu, Atanasie Știopu, Dămian Boldea, Alexandru Popovici, Ioan Moisescu, Iordan Radu, Arsenia Magariu, George Caciuc, Nicolae Siminescu, Arsenie Țuican, Simion Codrean, Atanasie Olariu, Marcu Moisescu, Natalia Radu, Pascalia Olariu, Persida Homota, Cont. Georgescu câte 50 cr. Elisaveta Cherlea, Atanasie Sêrbu, Elisaveta Bălan câte 30 cr. Apostol Boldea, Samson Boldea, Ion Sêrbu, Mărgărușa Bauceu câte 25 cr. Brândușa Florei 20 cr. În numele comunei bisericesci aduc și pe calea publicității cea mai ferbinte mulțămirea mai sussemnaților binefăcători, rugând pe cel Atotputernic, ca să le resplătească jertfele adause pentru s. Biserică, făcându-i părtași cerescilor Sale bunătăți. *Cireșa*, în 15 Aprilie, 1898. În numele comunei bisericesci Ioan Grozăvescu preot gr. or. român, președintele comitetului parohial.

Încasarea dărilor bisericesci prin organele administrative. Ministrul de interne — cum aflăm din foile unguresi — a adus o nouă hotărîre cu privire la încasarea prin organele administrative a contribuțiilor bisericesci. A enunțat adecă, că e greșită părerea, care servea de basă dispozițiilor autorităților administrative, că autoritățile administrative sunt datoare a împlini necondiționat recercările autorităților bisericesci cu privire la încasările de impozite bisericesci, fără a avea dreptul a examina, dacă impozitul de fapt există, adecă există hotărîre validă și executabilă dela autoritatea bisericescă, care se oblige partea respectivă la achitarea sumei de datorie arătate. Basa dispoziției de executare a autorității adm. — zice ministrul — este nu numai recercarea vreunei autorități bis., ci hotărîrea legalmente adusă și ridicată la valoarea de drept a autorității bisericesci. Va să zică fără o astfel de hotărîre autoritățile bisericesci n'au dreptul a se adresa autorităților adm. pentru luarea de dispoziții de executare sau în scopul încasării de impozite, iar autoritatea adm. în astfel de casuri nu e obligată, ba nici îndreptățită a satisface recercării.

Bibliografie

Căsătoria după legea civilă-ungară (Art. de lege XXXI din 1894) cu notițe din dreptul bisericesc răsăritean de *Dr. Petru Ionescu*. Preț 80 cr.

În proprietatea librăriei N. I. Ciureu, Brașov, din Biblioteca Teatrală au apărut până acum următoarele broșuri: Nr. 1. *Soare cu ploaie*, comedie într'un act, de Iosif Vulcan 20 cr. Nr. 2. *Idil la țară*, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu, după Juin și și Flerx 20 cr. Nr. 3. *Biletul de tramvai*, comedie într'un act de Gr. Mărunțeanu 15 cr. Nr. 4. *Un om buclucaș*, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu, după M. Michel și Labiche 20 cr.

Dotățiunea clerului. În tipografia arhidieceșană din Sibiu a apărut zilele acestea o broșură intitulată **Dotățiunea Clerului**, reflexiuni asupra proiectului de lege despre întregirea venitelor preoțesci, de *Ilie Dinurseni*. Broșura se estinde pe 147 pagini și are următorul cuprins: Un studiu asupra proiectului de lege mai sus numit. Memoriul dela 1850 al episcopului, mai târziu metropolitului *Andrei Baron de Șaguna*, asupra dotățiunii clerului; apoi proiectul de lege despre întregirea emolumentelor preoțesci și în urmă interesanta motivare, cu care ministrul cultelor și instrucțiunii publice a prezentat dietei acel proiect, și pe care ziarele române a publicat-o numai în scurte excerpte.

Enciclopedia română. Au apărut fascicolul VII. (pag. 468—664), care cuprinde articolele Brandywine Creek—Călărași, este fără îndoială cel mai interesant dintre toate câte au apărut până acum din această mare și valoroasă publicațiune. În acest fascicol se termină litera B și se cuprinde și vre-o 400 articole cu inițiala C. Mai

multe sujete de interes special românesc sunt tratate pe larg și cu fugiire deosebită, d. e. în materie geografică: Brașov (A Bârsean), cu 2 ilustrațiuni (Bis. s. Nicolae și gimn. rom.); Bucovina (Dr. Sbirea) un studiu de mare interes; Bucuresci, cel mai mare articol dintre cele apărute până acum, lucrat de mai mulți autori și înzestrat cu planul orașului și 8 ilustr. foarte frumoase (Cal. Victoriei, Bulevardul, Biserici etc.). Budapesta; Bulgaria (Buzoian); Buzeu cu tablouri (Episcopia, Măn. Banul, Liceul, Șc. primară, Spitalul); Căciulată (Dr. Vuia): Călărași etc. Dintre articole biografice amintim: Brăteanu, Bredicean, Brialmont, Budai, Budiștean, Bumbac, Burada, Bursan, Butean, Buzescu, Caian, etc.: apoi în materie de istorie: Bresle (Floru), Brodnici (Onciul), Bufani (Traila); Bunievați (Trif) și fine din alte ramuri: Budget (Robin) Bunuri (Filitti), Byron (Străian), Broasce cu 2 ilustrațiuni și Byozoari cu 1 ilustr. (Dr. Leon), Bumbac, Cacao, Cafea, toate ilustrate, etc. „Encicl. Rom.” apare în 30 fasc. de câte 100 pagini cu numeroase ilustrațiuni și harte și se prenumără la editorul *W. Krafft* în Sibiu, ori prin librării (pentru România deposit general la *Storck & Müller, Bucuresci*) cu prețul de 1 fl. — (răsp. 2 lei 50 b.), care este a se achita anticipativ pentru cel puțin 10 fasc.

Convocare.

„Reuniunea de consum”, societate pe acții în Marga își va ținea adunarea generală extraordinară Vineri la 1/13 Mai în localul societății, la care Onorații Dni acționari sunt rugați a lua parte în persoană sau prin delegați.

Program:

1. Raportul direcțiunii despre observările făcute de tribunal, pentru cari s'a refuzat în protocolarea statutelor, neprimirea statutelor.

2. Presentarea noului proiect de statute și primirea lui.

3. Eventuale propuneri, prezentate înainte de adunare cu 48 oare.

1—2 [20]

Direcțiunea.

Concurs

Pre baza ordinațiunii consistoriale din 5. Martie a. c. Nr. 663 B. se escrie concurs pentru postul de capelan pre lângă neputinciosul paroh Nicolae Popoviciu, dela parohia de clasa a II-a din Potoc, cu termen de recurgere de 30 zile socotit dela prima publicare în „Foaia diecesană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din sesiunea parohială și celelalte venituri usitate în parohie.

Doritorii de a câștiga acest post sunt avisați, ca recursurile lor, provăzute cu documentele prescrise, să le subștearnă oficiului protopresbiteral gr. or. român din Iam în termenul susindicat, având dănsii cu prealabila înconștințare a protopresbiterului tractual, a se înfățișa în sânta biserică din loc în vr'o Duminecă sau serbătoare.

Potoc, din ședința comitetului parohial gr. or. rom., ținută în 10 Aprilie 1898.

[18] 1—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu protopresbiterul tractual

Filip Adam
Protop.

Pre baza decisului Venerabilului Consistoriu diecesan 7. Iulie 1897. B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan pre lângă parohul Mihail Blidariu, în comuna de clasa a III-a din **Prilipețiu**, în protopresbiteratul Mehadiiei, cu termen de 30 de zile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

A treia parte din toate venitele parohiei susamintite și anume:

1. Din salariul anual de 300 fl. v. a. în care se cuprinde birul preoțesc, botezurile, înmormântările, umblarea cu apă sântită la botezul Domnului și înainte de praznice, și alte datorințe preoțesci.

2. Dela sesiunea parohială de 33 jugere.

3. Alte venituri după funcțiuni preoțesci îndatinate și în fine,

4. Cortel în natură, care asemenea are să-l dea parohul.

Doritorii de a ocupa acest post au ași substerne recursurile lor, instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, la Prea Onoratul Domn protopresbiter tractual Mihail Popoviciu, în Orșova, până la termenul îndegatat, și amăsurat ș-lui 18. din acelaș regulament, pre lângă prealabila înconștințare a protopresbiterului concerninte, a se presenta în vre-o Duminică sau serbătoare în sânta biserică însă nu în ziua de alegere.

Alegerea se va ținea în Duminică procsimă după expirarea termenului de concurs.

Prilipeț, la 12. Aprilie, 1898. 1—3 [19]

Mihail Blidariu m. p.
paroh. și președ. com. par.

Chirilă Sêrbu m. p.
not. com. par.

În înțelegere cu mine: Mihail Popoviciu m. p.
protopresbiter.